

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ:

ಚತುರ್ದಶೀ

ಅವಧೂತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಷೋಡಶಿ, ಚತುರ್ದಶಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮರಸರಂಜನಿ, ಭಾಗವತ ಸಾರೋದ್ಧಾರ ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದಶಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಉಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯದ್ಯಪಿ ಉಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ, ಟೀಕಾ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಈ ಉಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಿಂದ ಭಕ್ತರ ನಿತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರೀಪಾದರು ಈ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಸನೆಗಳ ಕ್ರಮವು ಅಪರೋಕ್ಷ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಅವರ ಅನುಭವದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದದ್ದು.

ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ 14 ಉಪಾಸನೆಗಳ ಅವಶ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮೋಕ್ಷವೇ ಮುಖ್ಯಫಲವೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಮಹಾ ಪಾತಕಿಗಳ ಸಹವಾಸ, ಆ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಬರುವ ಪಾಪನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಫಲವೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

1. ಜೀವಹೋಮ ಪ್ರಕರಣ

1. ಪ್ರಾಣನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾಶರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಆದ್ದರಿಂದ "ಲೋಕ"ನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ತಿನ್ನುವವ ಹಾಗೂ ಅವಯವಗಳಿಗೆ ನೇತಾರನಾಗಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಗ್ನಿ" ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿರುವ "ನಾರಾಯಣ"ನಲ್ಲಿ ಭೂತಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳಿಂದ ಆವೃತನಾದ ಜೀವನನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಹೋಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

2. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಆದಿತ್ಯ"ನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಆದಿತ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾರಾಯಣನು ಪೂರ್ಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಈ ರೀತಿ ಚಿಂತಿಸುವವರನ್ನು "ಸಮಿತ್ತು" ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

3. ಮಂಗಳಕರವಾದ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ರೂಪಿಯಾದ್ದರಿಂದ "ರಶ್ಮಿ"ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ರವಿರಶ್ಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವಾಸುದೇವನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವವರ ಅಜ್ಞಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಧೂಮ"ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

4. ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸೋಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ "ಅಹಸ್"ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅಹಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣ-ಸಂಕರ್ಷಣ ರೂಪದಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ "ಅರ್ಚಿ"ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

5. ಆಹ್ಲಾದಕರ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ "ಚಂದ್ರ"ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಅಂಗಾಂಗಳಲ್ಲಿ ರತಿಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಚಿಂತಿಸುವವರ ಅಂಗಾಂಗಳಿಗೆ ರತಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ "ಅಂಗಾರ"ನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

6. ಯಾರೂ ಒಡೆಯರಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ನಕ್ಷತ್ರ"ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣ-ಅನಿರುದ್ಧರೂಪವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ನಾನಾರೀತಿ ತೋರಿಕೊಂಡು ಹೊಳೆಸುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ"ನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

7. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಜನಕನಾದ್ದರಿಂದ "ಪರ್ಜನ್ಯ"ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಪರ್ಜನ್ಯನಲ್ಲಿರುವ "ವಾಸುದೇವ"ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನದ್ವಾರ ಜೀವನನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಹೋಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

8. ಜ್ಞಾನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ವಾಯು" ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವ-ನಾರಾಯಣ ರೂಪದಿಂದ ಸಮಿತ್ತು ಆಗಿದ್ದಾನೆ.
9. ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಭ್ರ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಭ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವ-ವಾಸುದೇವ ರೂಪದಿಂದ ಧೂಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
10. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೋರಿಕೊಂಡು ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ವಿದ್ಯುತ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವ-ಸಂಕರ್ಷಣನು "ಅರ್ಚಿ"ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.
11. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಸುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಸಿಡಿಲು" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಿಡಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ರೂಪದಿಂದ "ಅಂಗಾರ"ನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
12. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಬ್ದಮಾಡುವುದರಿಂದ "ಗುಡುಗು" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಡುಗುನಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವ-ಅನಿರುದ್ಧ ರೂಪದಿಂದ "ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ"ನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
13. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಪೃಥ್ವಿ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿರುವ "ಸಂಕರ್ಷಣ" ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಯದ್ದಾರ ದೇವತೆಗಳು ಜೀವನನ್ನು ಹೋಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
14. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಸಂವತ್ಸರ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕರ್ಷಣ-ನಾರಾಯಣನ ರೂಪವೇ ಸಮಿತ್ತು.
15. ಪ್ರಕಾಶವಂತನಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಆಕಾಶ" ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕರ್ಷಣ-ವಾಸುದೇವ ರೂಪನು ಧೂಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

16. ಸುಖಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ರಾತ್ರಿ"ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕರ್ಷಣ-
ಸಂಕರ್ಷಣ ರೂಪದಿಂದ "ಅರ್ಚಿ"ಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

17. ಮುಖ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ದಿಕ್ಕು"ಎಂದು
ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕರ್ಷಣ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ರೂಪದಿಂದ
ಅಂಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

18. ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಅವಾಂತರ ಫಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ "ವಿದಿಕ್ಕು" ಎಂದು
ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ವಿದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕರ್ಷಣ-ಅನಿರುದ್ಧ ರೂಪದಿಂದ
ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

19. ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಪೂರ್ಣನೂ ಆಗಿದ್ದನಾದ್ದರಿಂದ "ಪುರುಷ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ
ಪುರುಷನಲ್ಲಿರುವ "ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ" ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯದ್ವಾರಾ ಜೀವನನ್ನು
ಹೋಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

20. ತಾನು ನುಡಿದು ಎಲ್ಲರಿಂದ ನುಡಿಸುವುದರಿಂದ "ವಾಕ್" ನಾಮಕನಾಗಿ
ವಾಕ್ಯಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ನಾರಾಯಣನೇ ಸಮಿತ್ತಾಗಿದ್ದಾನೆ.

21. ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಹಿಡಿದಿರುವುದರಿಂದ "ಪ್ರಾಣ" ನಾಮಕನಾಗಿ
ಪ್ರಾಣದೇವರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ವಾಸುದೇವನೇ ಧೂಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

22. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹೋಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ "ಜಿಹ್ವಾ" ನಾಮಕನಾಗಿ
ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ಸಂಕರ್ಷಣನೇ ಅರ್ಚಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

23. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡಿ ನೋಡಿಸುವುದರಿಂದ "ಚಕ್ಷುಸ್ಸು" ನಾಮಕನಾಗಿ
ಚಕ್ಷುಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ ಅಂಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

24. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ "ಶ್ರೋತ್ರ" ನಾಮಕನಾಗಿ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ-ಅನಿರುದ್ಧನೇ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

25. ಸಂತೋಷಭರಿತನೂ ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ "ಯೋಷಾ" ನಾಮಕನಾಗಿ ತಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ "ಅನಿರುದ್ಧ" ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನನ್ನು ಹೋಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

26. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ "ಉಪಸ್ಥ" ನಾಮಕನಾಗಿ ಉಪಸ್ಥದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧ-ನಾರಾಯಣನೇ ಸಮಿತ್ತಾಗಿದ್ದಾನೆ.

27. ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾತುಹೊರಡಿಸುವುದರಿಂದ "ಉಪಮಂತ್ರ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಉಪಮಂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧ-ವಾಸುದೇವನೇ ಧೂಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

28. ಮಿಶ್ರಮಾಡುವುದರಿಂದ "ಯೋನಿ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧ-ಸಂಕರ್ಷಣನೇ ಅರ್ಚಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

29. ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕರ್ತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ "ಅಂತಃಕರಣ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೇ ಅಂಗಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

30. ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆನಂದಪಡಿಸುವುದರಿಂದ "ಅಭಿನಂದ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಅಭಿನಂದದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧ-ಅನಿರುದ್ಧನೇ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಯಾ ಅಗ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಮೂಲಕ ನನ್ನನ್ನು ಹೋಮಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಿನ್ನ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳು, ಹೋಮಪದಾರ್ಥನಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ,

ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾಡುವ ಅನುಸಂಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಿನ್ನ ಅಮೃತ, ಅಪೂರ್ವ, ಅನಂತ ರೂಪಗಳು ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿಯೇ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಾಗಲಿ. ಈ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪಗಳು ನಿನಗರ್ಪಿತವಾಗಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇಹಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಮಾಡುವ ನಿನ್ನ ರೂಪಗಳು ಯಜ್ಞತ್ವೇನ ನಿನಗರ್ಪಿತವಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನನ್ನ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಅರ್ಪಣೆಯ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಸಕಲ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ ಸಜ್ಜೀವರಲ್ಲಿ ನೀನು ನಡೆಸಿದ ಹಾಗೂ ನಡೆಸುವ ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪಗಳು ಯಜ್ಞತ್ವೇನ ನಿನಗರ್ಪಿತವಾಗಲಿ.

2. ಉಪನಯನ ಪ್ರಕರಣ

1. ಅನಂತಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಗಾಯತ್ರೀನಾಮಕನಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಿ ಹಯಗ್ರೀವ ಪರಮಾತ್ಮ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರಾರ್ಗತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
2. ಪೂರ್ಣನಾಗಿ ನೇಮಕನಾಗಿ "ಭೂತ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಸಕಲ ಚೇತನಾಽಚೇತನಾಂತರ್ಗತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
3. ಸ್ತ್ರೀರೂಪಿ ಹಯಗ್ರೀವನಾಮಕನು "ವಾಕ್"ನಾಮಕನಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ನಾಲಿಗೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
4. ಸ್ತ್ರೀರೂಪಿ ಹಯಗ್ರೀವನಾಮಕನು "ಪೃಥ್ವಿ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
5. ಸಕಲಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾಗಿ "ಶರೀರ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಜೀವರ ಸುತ್ತಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ.

6. ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳಿಗೂ, ಏಕಾದಶ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಆಧಾರನಾಗಿ
"ಹೃದಯ"ನಾಮಕನಾಗಿ ಜೀವನ ಹೃದಯಾಂತರ್ಗತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಯಾವನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಡುವುದರಮೂಲಕ "ಸವಿತಾ"ಎಂದು
ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೋ, ಕ್ರೀಡಾದಿಗುಣವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ "ದೇವಾ" ಎಂದು
ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೋ, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ
ಸಾಗುವುದರಿಂದ "ಭರ್ಗ" ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಯೋ ಅಂತಹ
ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತನು
ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಲೇಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅವನ ಕಡೆಗೇ
ಪ್ರೇರಣಮಾಡುವಂಥ ಅದ್ಭುತರೂಪವನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವೆನು.

3. ಸೂರ್ಯಗತಿ ಪ್ರಕರಣ

1. ಹೀಂಕಾರ ಸಾಮಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಹೀಂಕಾರ" ನಾಮಕನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು, ಉಷಃ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮ ವರ್ಣದಿಂದ ಅನುದಿತ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ಪಶುಗಳಿಗೆ
ಆಶ್ರಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಪಶುಗಳಿಗೆ "ಹೀಂ" ಎಂದು
ಶಬ್ದಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

2. ಪ್ರಸ್ತಾವಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಪ್ರಸ್ತಾವ" ನಾಮಕನಾದ ವಾಸುದೇವನು ಪ್ರಾತಃ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ವರ್ಣದಿಂದ ಉದಯಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ
ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಅವತಾರ ರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

3. ಆದಿತ್ಯಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಆದಿ" ನಾಮಕನಾದ ಭೂವರಾಹನು ಸಂಗಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀಲ ವರ್ಣದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅನಾಧಾರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

4. ಉದ್ಗೀಢಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಉದ್ಗೀಢ" ನಾಮಕನಾದ ನಾರಾಯಣನು ಮದ್ಯಾಹ್ನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದಿತಾರ್ಕ ವರ್ಣದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ವಾಸುದೇವಾದಿ ಅವತಾರಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗುಣಗಳ ಉಪಾಸನೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

5. ಪ್ರತಿಹಾರಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಪ್ರತಿಹಾರ" ನಾಮಕ ಅನಿರುದ್ಧನು ಅಪರಾಹ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡು ನೀಲವರ್ಣದಿಂದ ಗರ್ಭಸ್ಥ ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

6. ಉಪದ್ರವ ಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ಉಪದ್ರವ" ನಾಮಕನಾದ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಸಾಹ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಂತಾರ್ಕ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಅಸ್ತಮಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ಮೃಗಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಮೃಗಗಳು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

7. ನಿಧನ ಸಾಮ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ "ನಿಧನ" ನಾಮಕನಾದ ಸಂಕರ್ಷಣನು ಚರಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣದಿಂದ ಅಸ್ತಮಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ಸಂಹಾರಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪಿಂಡಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆದಿತ್ಯನಲ್ಲಿರುವ "ಸಮ" ರೂಪನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ
(ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿಯ) ಸರ್ವಾಶ್ರಯತ್ವವನ್ನು ನಿರಂತರ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

4. ಆಯುರ್ಯಜ್ಞ ಪ್ರಕರಣ

ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಒಂದು ಯಜ್ಞವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಯಜ್ಞದ
ಪೂರ್ವಕಾಲವಾದ ತಾಯಿಯ ಗರ್ಭವಾಸದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನು
ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

1. ಪ್ರಾತಃಸವನದ ಮೊದಲಿನ 24 ವರ್ಷಗಳು ವಾಸುದೇವನು ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ
ಹಾಗೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜನರನ್ನು ಸುಖವಾಗಿ
ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ "ವಸು" ಎನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2. ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನದ ನಂತರದ 44 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನು
ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ ಅಯೋಗ್ಯ ಜನರನ್ನು
ಅಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ "ರುದ್ರ" ಎನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

3. ಸಾಯಂಸವನದ ಕೊನೆಯ 48 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ
ಹಾಗೂ ಜಗತಿ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ
ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ
ಕಾರಕನಾದ್ದರಿಂದ "ಆದಿತ್ಯ" ಎನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನು ವಸ್ವಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮೂರು ಸವನಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸು,ರುದ್ರ,ಆದಿತ್ಯ ನಾಮಕರನ್ನು "ದೇವತೆಗಳೇ! ವಿಷ್ಣು ಪೂಜಾತ್ಮಕ ಯಜ್ಞರೂಪವಾದ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜ್ವರಾದಿ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಯಜ್ಞಲೋಪವಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಿರಿ, ಮಹಾಭಾಗವತರಾದ ನಿಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವಿರುವಾಗ ಯಜ್ಞಲೋಪವಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ" ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಏಳು ಅಂಗಗಳಿವೆ

1. ದೀಕ್ಷಾ - ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ನಾನಾ ವ್ಯಾಧಿಗಳು, ಉಪದ್ರವಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಡುವ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ದೀಕ್ಷಾಯೆಂದು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಾಯಂಭೂಮನುನಿನ ಪತ್ನಿ ಶತರೂಪಾದೇವಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿನಿ, ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ಅರ್ಪಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

2. ಉಪಸದ - ತಿನ್ನುವುದು, ಕುಡಿಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸುಖಪಡುವುದು ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಪಸದಗಳು.

3. ಸ್ತೋತ್ರ, ಶಸ್ತ್ರ - ನಗುವುದು, ತಾಂಬೂಲಾದಿ ಭಕ್ಷಣ ಮೈಥುನವು ಸ್ತೋತ್ರ, ಋಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಮಗಾನ ಮಾಡುವುದೇ ಸ್ತೋತ್ರ. ನಮ್ಮ ಮರಣ, ಶವ ಹೊರುವುದು, ಶವದಹನ ಮೊದಲಾದ ಅಂತೈಷ್ಠಿಗಳು ಶಸ್ತ್ರಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಋಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾಮಘನವಿಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರದಂತೆ ಪಠಿಸುವುದೇ ಶಸ್ತ್ರವು.

4. ದಕ್ಷಿಣೆ - ತಪಸ್ಸು, ಆರ್ಜವ, ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಗಳೆಂಬ ಕಾಯಕ್ಲೇಶದಿಂದಾಗುವ ಕರ್ಮಗಳು, ಮಂತ್ರ ಸುಳಾದಿಗಳ ಪಠಣಗಳೇ ತಪಸ್ಸೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾದಾನ ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ದಾನಗಳು ಆರ್ಜವ, ಯಾರಿಗೂ

ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹಿಂಸೆಮಾಡದಿರುವುದು ಅಹಿಂಸೆ, ಭಗವಂತನಿಗೆ, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ, ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತುಗಳೇ ಸತ್ಯವಾಕ್, ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುಗಳು ಅಭಿಮಾನಿಗಳು.

5. ಸೋಪ್ಯಂತಿ - ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವಿದೆ, ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಗುಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

6. ಅಸೌಷ್ಠ - ಈ ಮಂತ್ರಪ್ರಯೋಗವು "ಸೋಮರಸವನ್ನು ತೆಗೆದಾಯಿತು" ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ, ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ತಾಯಿಯ ಉದರದಿಂದ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿತೆಂಬ ಮಾತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

7. ಅವಭೃತಸ್ನಾನ - ಮರಣವೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಭೃತಸ್ನಾನಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಬಿಡಬೇಕು.

ಹೇ! ಹರಿಯೇ ನೀನು ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನಾಶರಹಿತ, ಹೇ! ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳು ನಾಶ ರಹಿತ, ಹೇ! ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನೀನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಅಧಿಕವಾದ ಸುಖಭರಿತನಾಗಿದ್ದೀಯ.

ಯಜ್ಞದ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನು ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ "ನನ್ನ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿನ ಈ ದಿನವನ್ನು ಸಮಿತ್ತನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ", ಈ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಧಾನಫಲ, ರೋಗಾದಿ ವಿಘ್ನಪರಿಹಾರ, ಆಯುರಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು ಅವಾಂತರಫಲಗಳಾಗಿವೆ.

ಹನ್ನೊಂದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ನಿನ್ನ ಹನ್ನೊಂದು ಯಜ್ಞರೂಪಗಳಿಗೆ, ವಿಷಯಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಕಲ ರೂಪಗಳನ್ನು ವಸು, ರುದ್ರ, ಹಾಗೂ ಆದಿತ್ಯ ನಾಮಕ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಪ್ರಾತಃ, ಮಾಧ್ಯಂದಿನ, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞತ್ತೇನ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನ್ಮ, ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೂ ಯಜ್ಞವೆಂದು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಸಕಲ ಜನ್ಮಗಳೂ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆಯೆಂಬ ಯಜ್ಞವಾಗುತ್ತದೆ.

5. ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪ್ರಕರಣ

ಸಕಲವೇದಗಳಿಗೆ, ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಅದಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಮೂರು ವ್ಯಾಹೃತಿಗಳು, ವ್ಯಾಹೃತಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಪ್ರಣವ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣ, ಶಬ್ದ, ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ರೂಪವೇ ಸರ್ವತ್ರ ತುಂಬಿದೆ, ಸಕಲ ವೇದಗಳು ಸರ್ವಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ನಾಮಗಳಾಗಿವೆ, ಸಕಲ ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ಶಬ್ದರಾಶಿಯು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೇ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ, ವೇದಾದಿಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವಾಗ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ನಿನ್ನ ರೂಪಗಳು ಐಕ್ಯ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯೆಂಬ ಯಜ್ಞವಾಗಲಿ.

6. ಭಿಕ್ಷಾಟಣ ಪ್ರಕರಣ

1. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೂತಾಗ್ನಿಯ ನಾಶವಾದಾಗ ಅದರ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಕಲ ಜೀವರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಲಯ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

2. ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಮನಾದಾಗ ಎಲ್ಲರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾನೆ.

3. ಚಂದ್ರನು ಅಸ್ತಮನಾದಾಗ ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಕಲ ಜೀವರ ಕರ್ಮಫಲಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಯು ದೇವರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾನೆ.

4. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ನಾಶವಾದಾಗ ಅದರ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ತಾನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ಸಹಿತ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರವರು ತಂದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಯಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ವಾಯುದೇವರಿಗೆ "ಸಂವರ್ಗ" ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಯಾವಾಗ ಜೀವನು ಸುಷುಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆಯೋ ಆಗ ಜೀವನ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಸೂರ್ಯ, ಕಿವಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಚಂದ್ರ, ವಾಗಭಿಮಾನಿಯಾದ ಅಗ್ನಿ, ಹಾಗೂ ಮನೋಭಿಮಾನಿಯಾದ ಕಾಮ, ಈ ನಾಲ್ವರೂ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಜೀವನ ಕರ್ಮಫಲಗಳ ಸಹಿತ ಲಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ ವಾಯುದೇವರಿಗೆ "ಸಂವರ್ಗ" ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಇಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಲಯವೆಂದರೆ ಅಧೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥ, ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸಕಲ ದೋಷಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ ವಾಯುದೇವರಿಗೆ "ದೂಃ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಹೀಗೆ ಹೊರಗೆ(ಆಧಿದೈವ) ಒಳಗೆ(ಆಧ್ಯಾತ್ಮ) ಎಂಬ ಭೇದದಿಂದ

ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಎರಡು ವಾಯುದೇವರ ರೂಪಗಳನ್ನೂ, ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಕಲರ ಕರ್ಮಗಳ ಸಹಿತ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ "ವಿರಾಟ್" ನಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ "ಸಂವರ್ಗ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ದೇವತೆಗಳು ವಾಯುದೇವರ ಮೂಲಕ ಸಕಲ ಜೀವರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣನಾದ ದೇವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ "ಅನ್ನ" ವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲರ ಪುಣ್ಯಫಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅನಂತಕೋಟಿ ಜೀವರ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಪುಣ್ಯವು ನಮಗೆ ಸೇರಿದರೆ ನಾವು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆಯ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅನಂತಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪುಣ್ಯ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪಡೆಯಬಹುದು.

7. ಭೋಜನ ಪ್ರಕರಣ

ಸಂಕಲ್ಪ - ಮತ್ ಶರೀರಾಂತರ್ಗತ ಸಕಲ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತಾಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ವೈಶ್ವಾನರ ರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಪ್ರೇರಣೆಯಾ ತತ್ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥಂ ಭೋಜನಾಖ್ಯಂ(ವೈಶ್ವಾನರ ಯಜ್ಞಾಖ್ಯಂ) ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯೇ.

ಭೋಜನ ಪದಾರ್ಥಗತ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಗೂ, ಇಂದ್ರಿಯಾಂತರ್ಗತ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಗೂ, ಬಿಂಬರೂಪಕ್ಕೂ ಐಕ್ಯಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಭೋಜನ. ಉಣ್ಣುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಗೂ ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿಗೂ ಐಕ್ಯಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇದೇ ವೈಶ್ವಾನರ ಯಜ್ಞವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದರದಲ್ಲಿರುವ ವೈಶ್ವಾನರನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು.

ವೈಶ್ವಾನರ ಭಗವದ್ರೂಪಕ್ಕೆ ಹನ್ನೊಂದು ಅಂಗಗಳಿವೆ

1. ಶಿರಸ್ಸು - ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾಗಿ ತೇಜೋಭರಿತನಾಗಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಸುತೇಜ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಕ್ರೀಡಾದಿಗುಣವುಳ್ಳನಾದ್ದರಿಂದ "ದ್ಯು" ಎಂದು ಕರೆಸಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
2. ಕಣ್ಣು - ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸ್ತುಗಳು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ವಿಶ್ವರೂಪ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲರ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಆದಿತ್ಯಾ" ನೆನಿಸಿ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
3. ಮುಖ - ಆಹವನೀಯಾಗ್ನಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
4. ಮನಸ್ಸು - ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ
5. ಹೃದಯ - ಗಾರಹಪತ್ಯಾಗ್ನಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
6. ಉರಸ್ಸು - ಯಜ್ಞಕುಂಡಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
7. ರೋಮಗಳು - ದರ್ಭೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.
8. ಪ್ರಾಣ - ವಾಯುವಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ "ಪೃಥಗ್ವರ್ತ್ಮ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಪ್ರಾಣ" ನೆನಿಸಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.
9. ಮಧ್ಯದೇಹ - ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ "ಬಹುಲ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಆಕಾಶ" ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.

10. ಕಟಿ - ನೀರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ, ಅಪಾನ ವಾಯುವಿಗೆ ಆಧಾರನಾಗಿ ಸುಖಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ರಯಿ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಪ್" ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.

11. ಪಾದಗಳು - ಭೂಮಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ, ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ "ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಪೃಥ್ವಿ" ನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಹನ್ನೊಂದು ಅಂಗಗಳಿಗೂ ಅನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು

1. ಪೂರ್ವದ್ವಾರ - ಪ್ರಾಣಾಯ(ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ - ಉದರದಲ್ಲಿರುವ ವೈಶ್ವಾನರನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವಾಯು, ಚಕ್ಷುಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ತ್ರಿರೂಪಿ ಸೂರ್ಯನ ಅಂತರ್ಗತಳಾದ ದ್ಯುನಾಮ್ನಿ ಭಾರತೀದೇವಿ ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿ ಪ್ರಾಣನಾಮಕ ವೈಶ್ವಾನರ ಮೂರ್ತಿಯಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿವಾರಸಹಿತನಾದ ಈತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ, ಪ್ರಾಣಾಯ(ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ ಎಂದು ಕೊಡುವ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಈತನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

2. ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರ ಅಪಾನಾಯ(ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ - ಈ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಹಿಂಭಾಗದ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅಪಾನವಾಯು, ವಾಕ್ ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿಮಂಡಲಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ತ್ರಿರೂಪಿ ಅಗ್ನಿಯಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಭಿಮಾನಿ ಧರಾದೇವಿ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶ ನಾಮ್ನಿ ಭಾರತೀದೇವಿಯಂತರ್ಗತ ಅಪಾನವಾಯ್ವಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿ ಅಪಾನಾಮಕ ವೈಶ್ವಾನರನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಪರಿವಾರ ಸಹಿತನಾದ ಈತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ.

3. ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರ ವ್ಯಾನಾಯ(ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ - ಈ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಬಲಭಾಗದ್ವಾರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾನ ವಾಯು ಶ್ರೋತ್ರಾ ಚಂದ್ರಮಂದಲಾಭಿಮಾನಿಯಾದ

ತ್ರಿರೂಪಿ ಚಂದ್ರಾಂತರ್ಗತ "ದಿಗ್" ನಾಮ್ನಿ ಭಾರತ್ಯಂತರ್ಗತ ವ್ಯಾನಾಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿ ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿ ವ್ಯಾನ ನಾಮಕ ವೈಶ್ವಾನರನು ತೃಪ್ತ ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಪರಿವಾರಸಹಿತನಾದ ಈತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ.

4. ಊರ್ಧ್ವದ್ವಾರ ಉದಾನಾಯ (ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ - ಈ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಊರ್ಧ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಉದಾನ ವಾಯು ಭೂತವಾಯು ಹಾಗೂ ಆಕಾಶಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಹಾಗೂ "ವಾಕ್" ನಾಮ್ನಿ ಭಾರತ್ಯಂತರ್ಗತ ಉದಾನಾಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿ ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿ ಉದಾನನಾಮಕ ವೈಶ್ವಾನರನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಕಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಪರಿವಾರಸಹಿತನಾದ ಈತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ.

5. ಉತ್ತರದ್ವಾರ ಸಮಾನಾಯ(ಸ್ವಾಹಾ) ನಮಃ - ಈ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾನ ವಾಯು, ಮನಸ್ಸು, ಹಾಗೂ ಪರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ಇಂದ್ರಾಂತರ್ಗತ "ವಿದ್ಯು"ನ್ನಾಮ್ನಿ ಭಾರತ್ಯಂತರ್ಗತ ಸಮಾನಾಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿ ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪಿ ಸಮಾನನಾಮಕ ವೈಶ್ವಾನರನು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಪರಿವಾರ ಸಹಿತನಾದ ಈತನಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅನಂತ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳು, ಋಷಿಗಳು, ಪಿತೃಗಳು, ಗಂಧರ್ವರು, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಂತರ್ಗತ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳು ತೃಪ್ತರಾದಾಗ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗತ ಸಕಲ ಸಜ್ಜೀವರಿಗೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದ ಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಅನ್ನದೊಳಗೆ ನಾರಾಯಣ ಹಾಗೂ ಅನಿರುದ್ಧರೂಪ ಇದ್ದು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಭೋಜನ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ರೂಪವಿದ್ದು ತಾವು ಊಟಮಾಡಿ ಜೀವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಸುದೇವನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರು ಉದರದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸದಾ ವೈಶ್ವಾನರಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಿವಿಯನ್ನು

ಕೈಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದಾಗ ಈ ಧ್ವನಿಯು ಸಮುದ್ರದ ತಬ್ಬ ದಂತೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದಾಗ ವೈಶ್ವಾನರನಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಮಾಡಿದ ಫಲ ಬರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನರಿಯದೇ ಅನುಸಂಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದರೆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಮಾಡಿದಂತೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ತತ್ವಭಿಮಾನಿ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಲಬರುತ್ತದೆ.

08.ಪಾಪಾಲೇಪ ಪ್ರಕರಣ

ಈ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಸರ್ವಪಾಪನಿವಾರಣೆಯೂ, ನಾನಾ ರೀತಿಯಾದ ಮಂಗಳಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಬಹು ರೀತಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯು, ಬಹು ಸೇವಕ ಸಂಪತ್ತಿಯು ಫಲವಾಗಿದೆ.

01.ಪದ್ಮದಳಗಳಂತಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಂಟಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ "ನಳಿನಾಯತ ನೇತ್ರ" ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

02. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮನಾದ್ದರಿಂದ "ಸಾಮ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

03. ತಾನು ಜ್ಞಾನದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ, ತನ್ನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ಋಕ್" ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

04. ನೆನೆದವರಿಗೆ ಏಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ "ಉಕ್" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

05. ಸಮಸ್ತ ಪಾಪದೂರನಾದ್ದರಿಂದ "ಉತ್" ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

06. ಪ್ರಕಾಶವಂತನಾದ್ದರಿಂದ "ಇಂಧನ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

07. ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ್ದರಿಂದ "ಇಂದ್ರ"ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

08. ಮಂಗಳಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ಸಂಯದ್ವಾಮ"ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

09. ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಯು ಸರಸ್ವತಿ ಭಾರತಿಯರಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವದೇದಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವುದರಿಂದ "ವಿರಾಟ್" ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

10. ರಮಾರೂಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರಿಸುವವ, ಸುಖವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಆತ್ಮ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

11. ಮೃತ್ಯುವಿಲ್ಲದವನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಮೃತ"ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

12. ಭಯರಹಿತನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಭಯ"ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

13. ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ್ದರಿಂದ "ಬ್ರಹ್ಮ"ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

14. ಎಡಬಿಡದ ಕುಂದಿಲ್ಲದ ಆರು ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ "ಪುರುಷ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

15. ಅನೇಕ ಆನಂದ ಬಲಾತ್ಮಕ ಅಪ್ರಾಕೃತ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ "ಶಬಲವರ್ಣ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

16. ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಸಂಗನಾದ್ದರಿಂದ "ಅಸಂಗ" ನೆನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ನಮ್ಮ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವನ ಎರಡು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಎಡಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರ ರೂಪಕ್ಕೆ "ವಾಮನಿ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ 36,000 ನಾಡಿಗಳಂತರ್ಗತ, ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಪ್ರಧಾನ(ಅಳತೆ)ವಾಗಿರುವ ದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಮಾಡಿದಾಗ ನಾಡಿಗಳ ದ್ವಾರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಬಲಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರ ರೂಪಕ್ಕೆ "ಭಾಮನಿ" ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈತನು ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ 36,000 ನಾಡಿಗಳಂತರ್ಗತ, ಪೌರುಷವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ದೇವತಾ ಪುರುಷರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾಡಿಗಳ ದ್ವಾರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.

"ವಿಶ್ವನಿಗೆ ಎರಡು ಪಾದಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಗಳು, ಒಂದು ಸೊಂಡಿಲೆಂಬ ಏಳು ಅಂಗಗಳಿವೆ. ಮಧ್ಯೆ ಗಜಮುಖದಂತಿರುವ ಮುಖ, ಎರಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು-ಒಂಭತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ನರ ಮುಖದಂತಿರುವ ಮುಖಗಳಿವೆ, ಒಟ್ಟು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು ಮುಖಗಳಿವೆ (ಇದೇ ವಿಶ್ವಂಭರನ ರೂಪ). ಈ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಶ್ವನಾಮಕ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಜಾಗೃದಾವಸ್ಥೆಯ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಲು ಪ್ರೇರಕನಾಗಿ ಜೀವನಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತನೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣನೆಂದು ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಫಲವಾಗಿ ಶವದಹನಾದಿ ಅಂತ್ಯಕರ್ಮಗಳು ನಡೆಯದಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೆ ತಾನು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸುತ್ತಾನೆ.

09. ಜೀವಪ್ರಯಾಣಮಾರ್ಗ ಪ್ರಕರಣ

ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಚರಮದೇಹ ಮುಗಿದಮೇಲೆ, ಭಗವಂತನು ಜೀವನ ಹೆಗಲನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನಾಡಿಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮರಂದ್ರ ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಜೀವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲು ಅರ್ಚಿತೋಕ್ತೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿದೇವರಿಂದಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿನಾಮಕ ಹಾಗೂ ಜ್ಯೋತಿನಾಮಕ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಅತಿವಾಹಿಕನೆಂಬ ವಾಯುಪುತ್ರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಗಲಿಗಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಾಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಉತ್ತರಾಯಣಾಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಸಂವತ್ಸರಾಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ವಿದ್ಯುದಭಿಮಾನಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ವರುಣ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಪ್ರಜಾಪತಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಸೂರ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಸೋಮಲೋಕಕ್ಕೆ, ವೈಶ್ವಾನರ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಇಂದ್ರ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಧ್ರುವ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ಭಾರತೀ ಲೋಕಕ್ಕೆ, ನಂತರ ವಾಯುಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಭಗವಂತನಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

10. ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ ಪ್ರಕರಣ

ನಮ್ಮ ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲದೇಹದೊಳಗೆ ವಾಕ್ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಕ್ರಮದಿಂದ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಲಯ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತನಾದ ಭಗವದ್ರೂಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ಥೂಲದೇಹದೊಳಗಿರುವ ಭಗವದ್ರೂಪವು ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಮೂಲಪ್ರಾಣದೇವರ ರೂಪ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಆ ಮೂಲ ಪ್ರಾಣನಿಂದ ವ್ಯಾನ, ವ್ಯಾನನಿಂದ ಅಪಾನ, ಅಪಾನನಿಂದ ಪ್ರಾಣ, ಈ ಮೂವರಿಂದ ಉದಾನ ಸಮಾನರು

ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣನಿಂದ ರುದ್ರದೇವರು, ರುದ್ರದೇವರಿಂದ ಉಮಾದೇವಿ, ಉಮಾದೇವಿಯಿಂದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಉಮಾದೇವಿಗೆ ರುದ್ರದೇವರಲ್ಲಿ ಲಯ, ರುದ್ರದೇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣರಲ್ಲಿ ಲಯ, ಉದಾನ ಸಮಾನರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾನರಲ್ಲಿ ಲಯ. ಪ್ರಾಣನಿಗೆ ಅಪಾನನಲ್ಲಿ ಲಯ, ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಿಗೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಯಲ್ಲಿ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮರಣದಲ್ಲೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು, ಈ ಚಿಂತಿನೆಯೆಂಬ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ, ಆಗ (ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ) ಚಿಂತಿಸಿದರೆ ಬರುವ ಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಕಲಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದ ಫಲ ನಿತ್ಯವೂ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

11. ಶುದ್ಧ ಯಜ್ಞಪ್ರಕರಣ

ನಮ್ಮ ಜೀವನವೆಂಬ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪವಿತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಾಯುದೇವರಿಗೂ ಅಂತರ್ಗತ ಭಗವಂತನಿಗೂ ಯಜ್ಞವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯಜ್ಞನಾಮಕ ವಾಯುದೇವರ ಬಲಪಾದವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ, ಎಡಪಾದವ್ಯಾ ವಾಕ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ವಾಯುನಲ್ಲಿರುವ ಭಗವಂತನ ಬಲಪಾದವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬ ಋತ್ವಿಜ ರೂಪದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಯುವಾಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರ ಎಡಪಾದವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಹೋತೃ, ಉದ್ಗಾತೃ, ಅಧ್ವರ್ಯು ಎಂಬ ಮೂರುರೂಪಗಳಿಂದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಜ್ಞನಾಮಕ ಭಗವಂತನೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೂ ವಾಯುದೇವರ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರನಾದ ವಾಯುದೇವರ ಬಲಪಾದವನ್ನು ರುದ್ರದೇವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಋತ್ವಿಜರೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ

ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಾಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಯು ದೇವರ ಎಡಪಾದವನ್ನು ಹೋತ್ಯ,
ಉದ್ಗಾತ್ಯ, ಅಧ್ವರ್ಯು ಎಂದು ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಗ್ನಿ ಸೂರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಹಂಕಾರಿಕ
ಪ್ರಾಣರು ವಾಕ್ಯನ ದ್ವಾರ ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಾಯುದೇವರು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು
ಹಾಗೂ ವಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎರಡು ಪಾದಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸದಾ ಪವಿತ್ರರಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುವವರು ಸರ್ವದಾ ಪವಿತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

12. ಪುರುಷಯಜ್ಞ ಪ್ರಕರಣ

ಜೀವನ ಸ್ವರೂಪಭೂತವಾದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿಯಾಮಕರಾದ ವಾಯುದೇವರೇ ಜೀವನ
ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನರು. ಭಾರತೀ, ಶೇಷ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ
ಕೂಡಿ ಕ್ರೋಧವೆಂಬ ಪಶುವನ್ನು ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜೀವನವೆಂಬ ಯಜ್ಞವನ್ನು
ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಜ್ಞದ ಅಂಗಗಳೆನಿಸಿದ -

1. ಪತ್ನಿಯಾದ ವಾಕ್‌ನಾಮ್ನಿ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪುತ್ರನಾದ
ಜೀವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಶೇಷನಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ದೈವಿಕನಿಮಿತ್ತವಾದ
ಶ್ರೋತ್ರಾಭಿಮಾನಿ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನನ್ನು, ಮನುಷ್ಯವಿತ್ತವಾದ
ಚಕ್ಷುರಭಿಮಾನಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು, ಚಿಂತನೆಯೆಂಬ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

2. ಯಜ್ಞದ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು, ಪ್ರಾತಃ ಸವನದಲ್ಲಿ,
ವಾಸುದೇವನನ್ನು ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನದಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನನ್ನು ಸಾಯಂಸವನದಲ್ಲಿ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಹಾಗೂ ಯಜ್ಞದ ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

3. ಕ್ರೋಧವೆಂಬ ಪಶುವಿನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಪುಚ್ಛಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನನ್ನು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

4. ಯಜಮಾನರಾದ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವನನ್ನು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನನ್ನು, ಪೃಷ್ಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಂತರ್ಯಾಮಿ ಭಾರತೀಪತಿ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣವೆಂದು ಅರ್ಪಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಸಕಲ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬರುವಂತಹ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

13. ಸುಲಭ ಪೂಜಾ ಪ್ರಕರಣ

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಸತ್‌ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗ ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅನುಭವ ಪೂರ್ವಕವಾದ ನಿರ್ಣಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಭಗವಂತನ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಭವತ್ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ -

ಶರೀರವೇ ಭಗವಂತನ ವಾಸಸ್ಥಳವಾದ ಮಂದಿರ
ಹೃದಯಕಮಲವೇ ಆತನು ಕೂಡುವ ಮಂಟಪ

ಜೀವನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಪ್ರತಿಮೆ

ಬಿಂಬಮೂರುತಿಯೇ ಅಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸನ್ನಿಧಾನ

ಧ್ಯಾನವೇ ದೇವರಿಗೆ ಆಸನ (ದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದುನಿಮಿಷವಾದರೂ ಎಡಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದ ಚಿಂತನೆ)

ಅಸ್ಥಲಿತ ಗುಣಗಳ ಹೊಳತವೇ ಸ್ಥಿರಪ್ರತಿಭೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರೇ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು

ಶ್ರದ್ಧೆಯೆಂಬ ನದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರವೆಂಬ ನೀರನ್ನು ದೇವರ ಮೇಲೆ ಹರಿಸುವುದೇ ಅಭಿಷೇಕ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗೆ ಅಭಿಮಾನಿನಿ ಭಾರತೀದೇವಿ, ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಅಚಿಮಾನಿ ಅಗ್ನಿದೇವರು.

ಚಂಚಲ ಪ್ರತಿಭೆಯೇ ದೀಪ (ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ದೇವರ ಗುಣಗಳ ಹೊಳೆತ) ಇಂದ್ರನೇ ಅಭಿಮಾನಿ.

ಭಾವಗಳೇ ಪುಷ್ಪಗಳು (ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ, ಸರ್ವಭೂತದಯಾ, ತಾಳ್ಮೆ, ತಪಸ್ಸು, ಜ್ಞಾನ, ಧ್ಯಾನ, ಸತ್ಯ).

ಜ್ಞಾನದಿಂದಾದ ಸುಖವೇ ಅನ್ನ (ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿ ದುಟ್ಟಿದ ಆನಂದ) ಅನಿರುದ್ಧನೇ ಅಭಿಮಾನಿ.

ಜ್ಞಾನಸುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಲಂಬುದ್ಧಿಯೇ ನೀರು (ವಿಷಯ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಬರುವ ಸುಖ ಸಾಕೆಂಬ ತೃಪ್ತಿ) ಅಹಂಕಾರಿಕ ಪ್ರಾಣನೇ ಅಭಿಮಾನಿ.

ಸ್ವರೂಪಸುಖವೇ ಸುವರ್ಣ ಪುಷ್ಪ (ಸುಷುಪ್ತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುಖ) ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣರೇ ಅಭಿಮಾನಿ.

ನಿದೋಷನಾದ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ನಿಂಬ ಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ! ಘೋರ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಕೆಸರಿನ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ

ಅನಾದಿಯಿಂದ ಮುಳುಗಿರುವ ನನಗೆ ಕರಾವಲಂಬನವನ್ನಿತ್ತು ದುಃಖಸಾಗರದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾಪಾಡು. ಈ ರೀತಿ ಚಿಂತಿಸುವವರ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೇ

ಬಿಂಬಮೂರ್ತಿ ಭಗವಂತನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪೂಜಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

14. ಗುರುಪ್ರಸಾದಲಾಭ ಪ್ರಕರಣ

ಈ ಉಪಾಸನೆಯಿಂದ ಪದವಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಗುಣಗಳ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಪದವಿಗೆ ಬರುವ ದೇವತೆಗಳು ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪದವಿಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮನುಷ್ಯರು ಈ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲಿ (ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ) ದೇವತೆಗಳು ಮಧುನಾಮಕನನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ಫಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂಬ ಚಿಂತನೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮಧುವಿದ್ಯೆಯ ಅನುಸಂಧಾನದ ಕ್ರಮ

ತಿರೋವಂಶ - ಬಾಗಿದ ಬಿದುರು-ಆಕಾಶ. ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು "ದ್ಯು"ನಾಮಕಳಾಗಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಬಾಗುದ್ದುಕೊಂಡು ವಶೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಪೂಪ-ಜೇನುಗೂಡು-ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ : ಇಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವರು ಅಪೂಪನಾಮಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧು-ಜೇನುತುಪ್ಪ-ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗಳು : ನಾರಾಯಣಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ಮಧುನಾಮಕನಾಗಿ ಸಕಲರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಐದು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಉಪಾಸನೆ

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ "ರಶ್ಮಿ" ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಕಂಬಣ್ಣದಿಂದ ವಾಸುದೇವನಿದ್ದು ಮಧು ನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಾತಃ ಸವನಕ್ಕೂ ಋಗ್ವೇದಕ್ಕೂ

ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ್ದರಿಂದ "ಋಕ್" ನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಸು ಮೊದಲಾದ ವಸುಗಳು ಜೇನುಹುಳುಗಳು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ, ವಸು ಪುತ್ರರಾದ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು ಜೇನು ಹುಳುವಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಞಾನ ಪೋಷಕನಾದ ಋಗ್ವೇದವು ಪುಷ್ಪದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅನಂತ ವೇದಗತ ಶಬ್ದಗಳು ಮಕರಂದವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪರಾಗ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ವಸ್ವಾದಿಗಳು ಈ ಶಬ್ದವನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಒಳಗಡೆಯಿರುವ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ, ಅವು ತಿಳಿಸುವ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ವಾಸುದೇವನಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ "ಯಶೋ" ನಾಮಕನೆಂದು, ತೇಜೋರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ "ತೇಜೋ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದ್ದರಿಂದ "ಇಂದ್ರ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ವೀರ್ಯರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ "ವೀರ್ಯ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ಅನ್ನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ "ಅನ್ನ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವನಾದ್ದರಿಂದ "ಅನ್ನಾದ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ಅನ್ನಪ್ರದನಾದ್ದರಿಂದ "ಅನ್ನದ" ನಾಮಕನೆಂದೂ, ಬಲರೂಪನಾದ್ದರಿಂದ "ರಸ" ನಾಮಕನೆಂದೂ. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಭಗವಂತನನ್ನು ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಾಸುದೇವನು, ಅವರು ಉಪಾಸನೆಮಾಡಿದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ವಸ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೂ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದಿಂದ ಇರುವ ಸಂಕರ್ಷಣನು ಮಧುನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಜುರ್ವೇದಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಯಜುರ್ನಾಮಕರಾದ ವಾಯು ಮೊದಲಾದ ರುದ್ರರು ಜೇನುಹುಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳಂತಿದ್ದಾರೆ. ಯಜುರ್ವೇದವು ಪುಷ್ಪ, ಇದರ ಶಬ್ದಗಳು ಪರಾಗದಂತಿವೆ. ದೇವತೆಗಳು ವೇದಗತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಯಶೋ, ತೇಜೋ, ಇಂದ್ರ, ವೀರ್ಯ, ಅನ್ನದ, ಅನ್ನಾದ ಹಾಗೂ ರಸಗಳ ನಾಮಕನಾದ ಸಂಕರ್ಷಣನನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತನು ಆಯಾಗುಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮ

ಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಮಧುನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮವೇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸಮಭೋಕ್ತೃ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಸಾಮನಾಮಕಾರಾದ ಇಂದ್ರಾದಿ ಆದಿತ್ಯರು ಜೇನುಹುಳುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮ ವೇದವೆ ಪುಷ್ಪ, ಶಬ್ದಗಳೇ ಪರಾಗಗಳು, ದೇವತೆಗಳು ವೇದಗತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಯಶೋ, ತೇಜೋ, ಇಂದ್ರ, ವೀರ್ಯ, ಅನ್ನ, ಅನ್ನಾದ, ರಸಗಳ ನಾಮಕನಾದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಉಪಾಸನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತನು ಆಯಾಗುಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯಾನುಸಾರವಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಅತಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನಿರುದ್ಧನು ಮಧುನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಗಗಳಿಗೆ ರಸರೂಪರಾದ್ದರಿಂದ "ಆಂಗೀರಸ" ನಾಮಕರಾದ ಸೋಮ ಮೊದಲಾದ ಮರುತ್ತುಗಳು ಜೇನುಹುಳುಗಳು, ಅಥರ್ವ ವೇದ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ವೇದವೇ ಪುಷ್ಪ, ಅವುಗಳ ಶಬ್ದವೇ ಪರಾಗಗಳು, ಮರುತ್ತರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಯಶೋ, ತೇಜೋ, ಇಂದ್ರ, ವೀರ್ಯ, ಅನ್ನ, ಅನ್ನಾದ, ರಸಗಳ ನಾಮಕರಾದ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಉಪಾಸನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತನು ಆಯಾಗುಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಊರ್ಧ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಉದಯಾರ್ಕ ಬಣ್ಣದ ರಶ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನಾರಾಯಣನು ಮಧು ನಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಕಲ ವೇದಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಸಕಲ, ಜೀವರಿಗೂ ಅವರವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಹಸ್ಯ ತತ್ವೋಪದೇಶಕರಾದ್ದರಿಂದಲೂ "ಋಜು" ಎಂಬ ನಾಮಕರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಋಜುಗಳು ಜೇನುಹುಳುಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ವೇದಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳೇ ಪುಷ್ಪ, ಇವುಗಳ

ಶಬ್ದಗಳೇ ಪರಾಗಗಳು. ಋಜುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಯಶೋ,
ತೇಜೋ,ವೀರ್ಯ,ಇಂದ್ರ, ಅನ್ನ, ಅನ್ನಾದ ರಸಗಳ ನಾಮಕನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು
ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆತನು ಆಯಾ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಕನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ
ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು
ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳಿಗಿಂತ ವೇದಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವೇದಗಳನ್ನು "ರಸ"
ವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ರಸತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾರಾಯಣಾದಿ ರೂಪಗಳೇ
ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಸಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ವೇದಗಳಿಗೂ
ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಾರಾಯಣಾದಿ ಪಂಚರೂಪಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ
ಅಮೃತವೆಂದು ಪರಮಾದರದಿಂದ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 14 ಉಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ನೀಡಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ,
ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತವರ್ಗವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ,
ಅದೃಶಿ ಮಾಡಿತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥ ಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ "ಭೂಯಿಷ್ಠಾಂತೆ
ನಮ ಉಕ್ತಿಂ ವಿಧೇಮ" ಎಂಬಂತೆ ಕೇವಲ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ದಂಡ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾತ್ರ
ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು.

ಭಾವಿಸಮೀರರ ಉಪಾಸಕರು, ಪ್ರಾಣದೇವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯರು, ಪರಮ
ವಿರಕ್ತರು, ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತ ಶ್ರೀಶರು, ಭಕ್ತ ಸಮುದ್ಧರಣ ದೀಕ್ಷಾದಕ್ಷರು, ಪರಮ
ಕರುಣಾಳುಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ 108 ರಘುಪ್ರೇಮತೀರ್ಥರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ
ಶ್ರೀರಾಮಾಚಂದ್ರದೇವರ ನೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಅತ್ಯಲ್ಪವಾದ ಈ ವಕ್ಕುಸುಮವನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಗುರುಗಳಂತರ್ಗತ
ಭಗವಂತನು ಸುಪ್ರೀತನಾಗಲಿ.

||ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು||